

Lärarhandledning

Fjärilsvägen

Patrik Lundberg

Ämne:

Svenska och svenska som andraspråk

Årskurs:

Gymnasiet, komvux
grundläggande och gymnasial
nivå, SFI

Antal lektioner:

2–8

Om handledningarna:

Till boken *Fjärilsvägen* finns förutom denna handledning en **elevhandledning**. Elevhandledningen kan eleverna arbeta med på egen hand eller tillsammans med andra. Vill man kan också hela eller delar av elevhandledningen vara grund för ett gemensamt klassarbete med boken.

I denna lärarhandledning presenteras kort boken och författaren. Därefter ges förslag på hur *Fjärilsvägen* kan introduceras, ett förslag på gemensam läsning och en avslutande taluppgift.

Handledningarna är gjorda av Jenny Edvardsson,
www.jennyedvardsson.se.

Förmågor

Svenska gymnasiet/komvux gymnasial nivå

- ▶ Kunskaper om centrala svenska och internationella skönlitterära verk och författarskap samt förmåga att sätta in dessa i ett sammanhang.
- ▶ Kunskaper om genrer samt berättartekniska och stilistiska drag, dels i skönlitteratur från olika tider, dels i film och andra medier.
- ▶ Förmåga att läsa, arbeta med och reflektera över skönlitteratur från olika tider och kulturer författade av såväl kvinnor som män samt producera egna texter med utgångspunkt i det lästa.

Svenska komvux grundläggande nivå

- ▶ Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- ▶ Läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften.
- ▶ Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

Svenska som andraspråk gymnasiet/komvux gymnasial nivå

- ▶ Förmåga att kommunicera i tal och skrift och anpassa språket till ämne, syfte, situation och mottagare.
- ▶ Förmåga att använda ett rikt ordförråd på ett sätt som är relevant för sammanhanget.
- ▶ Förmåga att läsa och reflektera över skönlitteratur i skilda former och från olika delar av världen.

Svenska som andraspråk komvux grundläggande nivå

- ▶ Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- ▶ Välja och använda språkliga strategier.
- ▶ Läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften.
- ▶ Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

SFI

- ▶ Att läsa och skriva svenska.
- ▶ Att tala, samtala, läsa, lyssna och förstå svenska i olika sammanhang.,
- ▶ Att anpassa språket till olika mottagare och situationer.

Boken

Fjärilsvägen är en självbiografisk roman som handlar om författaren Patrik Lundberg och hans mamma Birgitta. Samtidigt är boken en skildring av det svenska klassamhället och hur det kan påverka en människas liv.

Författaren

Patrik Lundberg är journalist och författare. Han har skrivit flera böcker, bland annat den uppmärksammade ungdomsromanen *Gul utanpå*. *Fjärilsvägen* är hans första roman för vuxna.

Inför läsningen

Sommaren 2020 var Patrik Lundberg sommarvärd i Sveriges Radio P1. Han pratade då om sin mamma, om boken *Fjärilsvägen* och om sin egen uppväxt. Låt eleverna lyssna på hans sommarprat och på det sättet få en ingång till boken: <https://sverigesradio.se/avsnitt/1518807>

1. Diskutera därefter titeln och omslaget genom följande frågor:
  - ▶ Vilka associationer väcker bild och omslag hos dig?
  - ▶ Tycker du att titeln och bilden på omslaget stämmer överens med det du redan fått höra om boken?
2. Högläs första sidan i boken (kapitlet Sista gången, sida 5). Låt eleverna få diskutera följande frågor:
  - ▶ Vilka tankar väcker texten du precis fått höra?
  - ▶ Författaren har valt att bara beskriva det han ser utan att lägga in några egna känslor. Hur påverkar det din läsning?

Under läsningen

Samtal och diskussion

Fjärilsvägen öppnar upp för samtal kring frågor som vi alla kan relatera till – uppväxt, familj, skola, mänskliga rättigheter, arbete, drömmar. Låt eleverna skapa egna diskussionsfrågor till de olika kapitlen och låt sedan elevernas frågor vara utgångspunkt för samtal i smågrupper.

Här nedan kommer några förslag på diskussionsfrågor. De kan användas för ett avslutande samtal om boken.

- ▶ På sida 25 beskriver författaren hur hans mamma alltid betonade att alla människor är lika mycket värda. Fundera över hur det ser ut i vårt samhälle idag. Är det så att alla människor är lika mycket värda eller finns det skillnader mellan människor? Vilka är i så fall dessa skillnader och vad kan dessa skillnader bero på?
- ▶ "I en rapport från Statistiska centralbyrån läste jag att lågutbildade kvinnors livslängd minskar. I alla andra grupper ökar livslängden. Mellan lågutbildade och högutbildade kvinnor skiljer det över fem år." (sida 132). Stämmer detta som Lundberg för fram i sin bok? Är det så att lågutbildade kvinnors livslängd minskar? Vad kan i så fall det bero på?
- ▶ Man skulle kunna säga att författarens mamma hamnar i fattigdomsfällan. Vad är fattigdomsfällan? Vad är det som bidrar till att hon hamnar i den?
- ▶ En del menar att en människa själv kan välja hur den vill leva och vad den vill göra, alltså att människan kan påverka sitt öde. Håller du med? Kan man påverka och förändra sitt liv? Skulle Birgitta i boken ha kunnat förändra sitt liv? Hur då?
- ▶ I boken får man följa hur Birgittas liv hela tiden blir sämre medan hennes barns liv hela tiden blir bättre. Avståndet mellan dem ökar. Hur påverkar detta relationen mellan Paula, Patrik och Birgitta upplever du?
- ▶ I boken ges en helt annan bild av Jimmie Åkesson än den som vi får genom dagens medier. Vad tänker du om detta? Påverkar det din bild av Åkesson?
- ▶ Hur beskrivs det svenska samhället i boken *Fjärilsvägen*?
- ▶ Hur skulle du vilja beskriva relationen mellan Patrik och hans mamma Birgitta?

Efter läsningen

Sommarprat

Låt eleverna skapa sitt eget Sommarprat, liknande det som författaren höll. Låt dem gärna få lyssna på andras tal för att få ytterligare inspiration. På Sveriges Radios hemsida kan du hitta tal som kan passa din elevgrupp, <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=2071&artikel=5724169>

Låt elevernas Sommarprat handla om eleverna själva, om deras tankar, åsikter, drömmar och upplevelser. Eleverna kan exempelvis utgå från en fråga eller ett problem som de tycker är viktiga att lyfta.

Innan de håller sina tal behöver de ta fram ett manus. Berätta för dem att talet ska bestå av

- ▶ en inledning, där de presenterar sitt ämne och sig själva,
- ▶ en huvuddel, där de fördjupar sig i sitt valda ämne, och
- ▶ en avslutning, där de exempelvis återknyter till sin inledning, uppmanar läsaren eller sammanfattar det viktigaste från talet.

Bestäm om talet ska spelas in i förväg eller om det ska framföras direkt i klassrummet.

Här kommer några tips som eleverna kan ha nytta av inför sitt skrivande och framförande.

Tips!

1. Inled på ett intresseväckande sätt. Försök fånga lyssnarna! Ta gärna inspiration från de som hållt sommar- eller vintertal på Sveriges Radio.
2. Avsluta genom att återkoppla till din inledning, genom att uppmana lyssnaren eller genom att sammanfatta det du talat om.
3. Skriv ditt tal i jag-form. Det är dina tankar som ska komma fram.
4. Skriv ditt tal på ett sätt så att det låter som om du talar (inte som om du läser).
5. Öva på ditt manus så att du kan tala fritt och inte behöver läsa ifrån det.
6. Variera ditt taltempo och betona de ord eller de meningar som du verkligen vill att lyssnarna ska komma ihåg.